

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 70.

Vydána dne 28. června 1924.

Obsah: **137.** Zákon, jímž se vydávají předpisy k ochraně života a zdraví osob, zaměstnaných v živnostech natěračských, lakýrnických a malířských.

137.

Zákon ze dne 12. června 1924,

jímž se vydávají předpisy k ochraně života a zdraví osob, zaměstnaných v živnostech natěračských, lakýrnických a malířských.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

Zákaz.

(1) Běloby olovnaté a jiných olovo obsahujících barev a tmelů jest zakázáno používati při pracích natěračských, lakýrnických a malířských k nátěrům vnitřním, kromě výjimek ustanovených v § 2.

(2) Za vnitřní nátěry sluší pokládati nátěry, které podle svého určení nejsou trvale nebo převážně vydány přímo vlivům povětrnosti.

§ 2.

Výjimky.

(1) Používání bílé barvy, obsahující nejvýše 2% olova, přepočítáno na kovové olovo, jest dovoleno.

(2) Zákaz §u 1 se nevztahuje:

a) na malbu dekorativní, písma a na čárkování;

b) na nádraží, továrny na železniční vozy a jiné průmyslové závody, v nichž použití běloby olovnaté a jiných barev a tmelův obsahujících olovo příslušnými živnostenskými inspektoráty, po vyslechnutí organisací zaměstnavatelských a zaměstnaneckých, bylo označeno za nutné;

c) na provádění nátěru v místnostech, ve kterých jest nátěr často vydán vlivu vodních nebo jiných par;

d) na práce, jejichž předmětem jest zříditi první základní nátěr při obnovení toliko jen starých bílých olovnatých nátěrů.

§ 3.

Ženy a dělníci mladší 18 let.

(1) Pokud jest přípustno, aby olovnaté běloby a jiných olovo obsahujících barev a tmelů bylo používáno při provádění natěračských, lakýrnických a malířských prací, nesmí k těmto pracím býti používáno dělníků mladších 18 let a žen.

(2) Příslušné živnostenské inspektoráty jsou oprávněny, po vyslechnutí organisací zaměstnavatelských a zaměstnaneckých, dovoliti učňům mladším 18 let, aby za účelem svého odborného výcviku, pokud jest toho třeba k úplnému dosažení učeného cíle, konali práce, které jim podle ustanovení tohoto zákona jinak jsou zakázány, avšak zaměstnání těmito pracemi nesmí celkem trvati déle šesti neděl.

§ 4.

Pracovní místnosti.

(1) V živnostenských pracovnách musí místnosti, které jsou určeny k natěračským, lakýrnickým a malířským pracím, při nichž se používá běloby olovnaté a jiných olovo obsahujících barev, tmelů a pod., vyhovovati požadavkům ministerského nařízení ze dne 23. listopadu 1905, č. 176 ř. z., na Slovensku a v Podkarpatské Rusi zákonného článku XXVIII. z roku 1893. Pracovny tyto musí býti přiměřeně prostorné, dobře větratelné a vytápitelné. Stěny dílen buďtež aspoň do výše 2 metrů hladké a lehce umyvateľné bez šterbin, nebo opatřeny olejovým nátěrem, který bud' stále udržován v dobrém stavu. Pro ostatní část stěn a pro strop stačí vápenný nátěr, který podle potřeby musí býti obnoven.

Podlaha těchto dílen musí být pevná, rovná, a není-li zřízena z materiálu lehce umývatelného, musí být natírána podle potřeby, nejméně však dvakrát do roka bezvadným, prach poutajícím prostředkem. Tyto pracovní místnosti buďte chovány vždy čisté a čištění dějž se po skončení práci a za mokra.

(2) V živnostenských podnicích, jež zaměstnávají pravidelně aspoň 15 dělníků, musí být oddělená místnost k mytí a oblékání, vhodně upravená, aby šaty pracovní a šaty na ulici mohly být uschovány od sebe odděleně, jakož i oddělená jídelna. Místnosti tyto musí být možno vytápěti a musí být pravidelně čištěny.

(3) V závodech s menším počtem zaměstnanců jest opatřiti dělníkům alespoň skříně na šaty, které se dají bezpečně uzavřítí a musí být tak zařízeny, aby šaty pracovní a šaty na ulici v nich mohly být uschovány od sebe odděleně.

(4) Podnikatel jest povinen pečovati, aby dělníci, kteří pracují s olovnatou bělobou a jinými barvami, tmely a podobnými látkami obsahujícími olovo, nosili zvláštní pracovní oděv a pokrývku hlavy, které musí být podle potřeby čištěny, a to mokrým způsobem. V podnicích, v nichž pracuje pravidelně aspoň 15 dělníků, jest podnikateli opatřiti pracovní oděv a jeho čištění na vlastní útraty. Kromě toho jest podnikatel povinen postarati se dělníkům, kteří pracují s výše uvedenými látkami, o pitnou vodu v přiměřeném množství a v přiměřené jakosti, pak o vhodná umyvadla, s tekoucí — pokud možno teplou — vodou, o mýdlo a kartáče na ruce; pro každého z těchto dělníků budiž určen zvláštní ručník, ježž nutno nejméně jednou týdně vyměnit čistým. Zpravidla má připadnouti alespoň na 5 dělníků jedno umyvadlo.

§ 5.

Zvláštní předpisy provozovací.

(1) V natěračských, lakýrnických a malířských živnostech, jakož i ve všech živnostech, ve kterých se natěračské, lakýrnické a malířské práce po živnostensku vykonávají, buďtež barvy a tmely obsahující olovo řádně uloženy a budiž jich užíváno toliko v takových nádobách a schránkách, na kterých je znatelně vyznačeno, že obsahují látky olovnaté.

(2) Běloby olovnaté a jiných olovo obsahujících barev a tmelů, pokud jich používání je dovoleno, nesmí se používati při pracích natěračských, malířských a lakýrnických, leč ve způsobu pasty nebo barvy hotové k použití. Hotové výrobky barev a past, obsahující přes

2% olova, jest povinen vyrábětel označiti předepsanou jednotnou rozpoznávací známku.

(3) Roztloukání nebo mletí olovnaté běloby a sloučenin, obsahujících olovo, jakož i hnětení těchto látek s olejem nebo fermeží, nesmí se konati rukou, nýbrž jen mechanickými úpravami, a to tím způsobem, aby při těchto pracích, jakož i při naplňování nebo přesypání hmot obsahujících olovo, byli dělníci dostatečně chráněni před vyvinujícím se prachem, a aby prach nemohl vnikati do pracovní místnosti.

(4) Suché nátěry nebo tmely obsahující olovo smějí se obrušovati nebo pemzou oškrabovati toliko po dřívějším navlhčení. Kal a odpadky při obrušování vznikající buďtež odstraněny za vlhkého stavu.

(5) Práce s bělobou olovnatou nebo jinými olovo obsahujícími barvami a tmely, nekona- jí-li se pod širým nebem, buďtež prováděny pokud možno v prostorách oddělených, jež jest označiti zřetelně nápisem, že se v nich pracuje s bělobou olovnatou nebo s látkami obsahujícími olovo.

(6) Při výkonech, při nichž se vyvinuje větší množství prachu, je podnikatel povinen dáti dělníkům vhodné respirátory.

§ 6.

Obytné a spací místnosti.

V bytech a ložnicích vyhrazených dělníkům není dovoleno olovnatou bělobou nebo sloučeniny obsahující olovo ukládati ani tam s těmito látkami zacházeti.

§ 7.

Předpisy pro dělníky.

(1) Dělníci pracující s olovnatou bělobou a jinými olovo obsahujícími barvami a tmely jsou povinni používatí pracovního oděvu, pokrývky hlavy a při pracích, při nichž se vyvíjí větší množství prachu, též respirátorů.

(2) Tito dělníci mají si před přestávkami k jídlu a po skončení práce důkladně očistiti obličej, ústa a ruce.

(3) Kromě toho musí se dělníci zdržeti při pracích s těmito látkami pití pálených lihových nápojů, kouření, žvýkání a šňupání tabáku. Jídel a nápojů smějí používatí jen v přestávkách k tomu účelu určených, a to mimo pracovní místnosti. Kde jsou dělnictvu vyhrazeny jídelny, dlužno používatí k požívání pokrmů výhradně těchto oddělených místností. Uscho- vávání pokrmů a nápojů v pracovních místnostech jest zakázáno.

§ 8.

Lékařské prohlídky.

(1) Každý dělník, který se přibere k pracím s bělobou olovnatou nebo sloučeninami obsahujícími olovo, budiž zapsán do seznamu vedeného zaměstnavatelem, který jest zaměstnavatel povinen na vyzvání předložiti kdykoliv příslušnému živnostenskému inspektorátu nebo jeho dozorcímu orgánu. Vzorec tohoto seznamu bude vydán ministerstvem sociální péče po dohodě s ministerstvem veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.

(2) Zaměstnavatel jest povinen dělníka, u něhož se objeví známky otravy olovem, ihned poukázati k lékaři nemocenské pokladny.

(3) Zaměstnavatel jest povinen pečovati o to, aby dělníci, kteří pracují pravidelně s bělobou olovnatou nebo jinými olovo obsahujícími barvami a tmely, byli alespoň jednou za půl roku prohlédnuti lékařem.

(4) Lékař zapíše výkon a výsledek prohlídky do seznamu uvedeného v odst. 1.

(5) Zjistí-li lékař vykonávající prohlídku uvedenou v odst. 2. a 3. u některého dělníka otravu olovem, je podnikatel povinen předložiti příslušnému úřadu neprodleně opis veškerých potřebných dat, uvedených v tomto seznamu.

(6) K návrhu živnostenského inspektorátu jest obvodní (obecní) lékař povinen prohlédnouti dělníka, který skutečně nebo domněle onemocněl otravou olovem, a podati o svém nálezu zprávu živnostenskému úřadu a inspektorátu.

§ 9.

Opětne nastoupení práce.

Dělníci, o kterých jest zaměstnavateli známo, že onemocněli otravou olovem, smí býti připuštěni ku konání živnostenských prací, při kterých se používá olovnaté běloby nebo jiných olovo obsahujících barev a tmelů, dále k čištění pracovních místností a pracovního oděvu teprve tenkrát, když lékař zjistil, že se opětne uzdravili a že jsou schopni k těmto pracím.

§ 10.

Statistika.

O zjištěných otravách olovem, o chorobnosti, jakož i o úmrtnosti dělníků zaměstnaných při pracích s olovem, anebo látkami obsahujícími olovo, povedou se úřední statistické záznamy; bližší předpisy vydány budou vládním nařízením.

§ 11.

Poučování dělnictva.

(1) V pracovních místnostech, ve kterých se pracuje s olovnatou bělobou, nebo jinými barvami a tmely obsahujícími olovo, budiž vyvěšen výtisk tohoto zákona na místě snadně přístupném a udržován v čitelném stavu.

(2) Každému dělníku, který jest přijat k provádění prací s olovnatou bělobou nebo jinými barvami a tmely obsahujícími olovo, budiž dán při vstupu do pracovního poměru bezplatně exemplář poučení k tomuto zákonu jako příloha připojeného.

§ 12.

Povolování výjimek.

(1) O povolení podle § 2, odst. 2., písm. b), nebo § 3, odst. 2., učiní živnostenský inspektorát současně oznámení příslušnému živnostenskému úřadu k případnému rozhodnutí. Nerozhodne-li živnostenský úřad do patnácti dnů jinak, zůstává povolení v platnosti.

(2) Nehodlá-li živnostenský inspektorát povolení uděliti (odst. 1.), postoupí žádost se svým vyjádřením příslušnému živnostenskému úřadu k rozhodnutí.

(3) Do rozhodnutí živnostenského úřadu přísluší živnostenskému inspektorátu právo odvolací.

§ 13.

Ustanovení trestní.

(1) Přestupky tohoto zákona, pokud nemají býti potrestány podle všeobecných trestních zákonů, nebo jako přestupky živnostenského řádu, trestají se politickým úřadem I. stolice (administrativní policejní vrchností I. stolice) pokutou až do 20.000 Kč, nebo vězením (uzamčením) až do 3 měsíců, případně i ztrátou živnostenského oprávnění.

(2) Tyto tresty mohou býti uloženy též současně. Je-li peněžitá pokuta nedobytnou, budiž proměněna v přiměřený trest vězení (uzamčení) až do 3 měsíců.

(3) Proti nálezu lze podati u úřadu I. stolice do 15 dnů, počínajíc dnem po doručení následujícím, odvolání k politickému úřadu II. stolice (k administrativní policejní vrchnosti II. stolice), která o odvolání rozhodne s konečnou platností.

(4) Uložené pokuty plynou do pokladny státní, pokud nebudou stanoveny odchylky zákonem o řízení v trestních věcech policejních.

§ 14.

Ustanovení závěrečná.

Zákon tento nabývá účinnosti tři měsíce po svém vyhlášení, kterýmžto dnem pozbývá účinnosti nařízení ministerstva obchodu ze dne 15. dubna 1908, č. 81 ř. z., a provede jej ministr sociální péče a ministr veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy v dohodě s ministrem vnitra a ministrem průmyslu, obchodu a živností.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r.

Habrman v. r.

Šrámek v. r.

Příloha k zákonu,

jímž se vydávají předpisy k ochraně života a zdraví osob, zaměstnaných v živnostech natěračských, lakýrnických a malířských.

P o u č e n í.

1. Každá práce, při které se užívá olova nebo olovnatých preparátů, může způsobiti otravu olovem.

2. Otrava olovem vzniká tím, že olovené barvy, třeba také jen v nepatrném množství, přicházejí do úst umazanýma rukama, vousy a šaty při jídle a pití, pak při kouření, šňupání a žvýkání tabáku, vdýchají se za práce jako prach, jako páry, nebo se dostanou do těla jiným způsobem.

Následky této otravy olovem mohou býti seznány často teprve po delším čase, když množství olova do těla vniklého tak se nahromáždilo, že může vyvolati příznaky otravy.

3. Prvními význačnými známkami otravy olovem bývá modrošedý okraj dásně, zvaný okrajem oloveným, zvláštní bledost obličeje, zejména pysků a křečovitě, z pupeční krajiny vycházející bolesti v břiše, tak zvaná kolika z olova, často provázená dávením a zácpou, řídkější průjemem, bolestmi v kloubech a obrnami, bolestmi hlavy, všeobecnými křečmi, bezvědomím, velikým neklidem, ano i oslepnutím a těžkými příznaky mozkovými, které neřídko smrtelně probíhají.

4. Při přiměřeném, včasném lékařském ošetřování vyléčí se většinou otravy z olova,

mohou-li se nemocní vystříhati dalšího škodlivého vlivu olova.

5. Otrava olovem může býti zamezena, šetří-li se následujících

předpisů:

a) Za práce i mimo práci budiž zachovávána nejvyšší čistota, zejména při práci jest se uvarovati každého vyvíjení prachu.

b) Při práci budiž stále nošen zvláštní pracovní oděv a pokrývka hlavy, kteréžto části oděvu buďtež týdně aspoň jednou vystříhány. Oblek na ulici budiž za práce uschován, jsa chráněn od nečistoty a prachu. Při výkonech, při nichž se vyvinuje větší množství prachu, jsou dělníci zavázáni používatí vhodných respirátorů, jež podnikatel je povinen jim dáti.

c) Zaměstnanci, kteří pracují s olovnatými barvami, mají požívatí silné a co možná tučné stravy a mají se zdržovati pití pálených lihových nápojův.

d) Na místě, kde se pracuje, jest se na-prosto vystříhati pití pálených lihových nápojův a požívání tabáku v každémkoli způsobu (doutníků, cigaret, dýmkového, žvýkačského a šňupavého tabáku).

e) Jídla a nápoje na místo, kde se pracuje, přinesené nebo donesené, buďtež tak uschovány, aby byly od prachu a nečistoty úplně chráněny. Jídla a nápoje smí býti požívány toliko v přestávkách zvláště k tomu ustanovených, a kde jsou oddělené místnosti, toliko v nich.

f) Před každým jídlem a po skončení práce jest třeba ruce a obličej, zejména vousy a ústa důkladně očistiti teplou vodou, ústa také před každým napitím čistou vodou důkladně vypláchnouti.

g) Umývání má se díti pokud možno v pracovních místnostech.

h) Dýmka, tabák a věci k jídlu nebuděť uschovávány v kapsách pracovního oděvu.

i) Každý zaměstnanec při uvedené práci přímo zúčastněný má se alespoň jednou týdně vykoupati, při čemž zejména vlasy a vousy musí býti důkladně vyčištěny.

k) Každý zaměstnanec, jakmile mu třeba dost málo není dobře, má se otázati lékaře a jej při této příležitosti upozorniti na to, že pracoval s olovnatými preparáty.